

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an . . . . . 240 Lei Pe jumătate de an . . . . . 120 Lei Pe un pătrar de an . . . . . 60 Lei Un număr . . . . . 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicate etc. publicate de 8 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Programul creștin

Prof. C. Rudneanu.

Există un program de viață creștină. Și aceasta o știe fiecare bun creștin. Se spune, că un copil a întrebat odată: „Ce face Dumnezeu ziua întreagă”? Și răspunde H. Drummond, ar fi bine dacă fiecare om ar întreba, sau ar pune în felul acesta o întrebare reală. Fiindcă cei mai mulți în materie religioasă sunt indiferenți și n'au măcar gândul copiilor mici. Întrebând copilul în felul său naiv, a pus o întrebare a vieții.

Grija Tatălui ceresc, este grija cea mare pe care El o poartă sufletului omenesc. Ea este atât de mare încât îmbrățișează lumea în întregime ei. Este exact ceea ce cuprinde programul vieții creștine. E atât de mare noțiunea grijei lui Dumnezeu și a lui Iisus Hristos, încât ea se referă la toți oamenii lumii acesteia. Dumnezeu este pretutindeni în Biserică și n'afară de ea. El a trasat drumul nou — al vieții noi ce omenirea trebuie fără șovăire ca să-l urmeze. Programul creștin e înscris în sufletul creștin, el poate fi aplicat și așa se și face de fiecare dată, cu stricteță, cu tact cu dragoste, și tot calmul necesar.

Iisus Hristos a îmbrățișat cu toată dragostea omenirea, a căutat ca să-l scape pe om de păcat. Pildele alegorice ce le-a spus nu sunt altceva decât, grija mântuirii sufletului omenesc. Ele fac parte din problema chinătoare a mântuirii.

Programul creștin conține puritatea inimii, a dreptății și a păcii. Altruismul creștin îi șoptește omului: „Iubește-ți pe aproapele tău”... „Întărește-ți sufletul”...

Iisus Hristos a venit în lume ca lumea veche să fie înlocuită cu o nouă lume; El a creat această lume creștină. Lumea în care trăim noi

e o lume finită, după cum și omul este o ființă trecătoare.

Noi oamenii în senzul vieții creștine trăim pentru lumea cerească. Dacă filosofi ne vorbesc despre gândirea categoriilor — atunci gândurile lui Iisus Hristos aparțin categoriilor lumii cerești. A venit Fiul-Omului ca să-l mântuiască pe cel pierdut și ca să plinească voia Tatălui ceresc.

Privind în jurul nostru, în vecinătatea noastră, zărim multă suferință, în spitale, în închisori, în cimitire vedem cum frigul seceră atâtea vieți omenești, foamea distruge atâtea trupuri nevinovate, de ce toate acestea? Fiindcă programul vieții creștine nu-i aplicat așa cum ar fi de lipsă, atâtor nevoiași.

Sunt oameni cu adevărat creștini, cari prin pilda vieții lor, cu sufletele lor pline de milă ajută pe cei necăjiți. Ei lucrează în tăcere simțind datoria muncii cinstate. Programul creștin nu-i o greutate, el e sădit adânc în sufletele lor și aplicându-l mereu înțeleg mai bine *Libertatea, Frumusețea, Dragostea și Adevărul* lumii acesteia.

Programul vieții creștine Iisus Hristos nu l-a propagat cu sabia, sau cu banii, sau cu ajutorul marilor literaturi, — nu, ci cu aceea *Dragoste* neînțeleasă de mulți creștini din zilele noastre. Cei doi, trei apostoli au început ca să lățească Cuvântul sfânt, aducând pe lângă ei pe alții și așa și-au câștigat prieteni, dar și dușmani. S'au adunat ia un loc, s'au rugat, au vorbit despre Iisus Hristos, i-au iubit pe oameni, i-au ajutat, cu un cuvânt programul misterios al lumii cerești l-au făcut cunoscut tuturor.

Noi azi, fără acest program creștin nu putem face nimic. Lumea în zadar se trudește.

Numai aplicarea lui sinceră ne poate aduce fericirea!!!

Momente Spirituale

de Pr. Ion Racoveanu-Nera

Poporul nostru este socotit unul dintre cele mai credincioase neamuri din orientul apropiat. Turlele bisericilor înălțate cu semeție în orice sat, încrustările minunate în usciorii dela poartă, maestră împletire a prispelor, aplicarea crucilor pe acoperiș până și la staulul vitelor și în stârșit neîntrecută artă în dăltuirea troițelor dela margini de hotare toate, toate pledează pentru așezarea noastră pe o scară religioasă foarte ridicată.

Pentru vizitatorul străin întreagă această priveliște artistică pecetluște convingerea că cel ce-a pus fărâma din sufletul său în reliefarea atâtor minunății nu poate fi decât un popor evlavios.

Dacă însă acest vizitator ar intra întâmplător într-o Duminică sau sărbătoare în biserica vre-unui sat de-ale noastre ar rămâne contrariat de cele ce-ar constata acolo: biserica goală!

Intr'adevăr poporul nostru nu are pe an decât câteva momente spirituale mai importante ca: Paștile, Crăciunul, Boboteaza, Rusaliile și vre-o rugă pe unde se îndatinează din bătrâni. Incolo nimic!

Duminecile și întregul șir al praznicilor din crugul anului bisericesc sunt lăsate în seama preotului a cantorului și a cutărei bătrâne sau bătrân din sat care în pragul morții se străduesc să se apropie mai mult de Dumnezeu cum îi consideră ceilalți din sat. Restul dacă a scăpat de sărbătorile mari și-au luat partea până la anu!

Așa judecă și așa practică o mulțime enormă dintre credincioșii noștri.

Și încă din cei mai buni, de cei mai de treabă din sat. Duminica și în sărbători nu lucrează nimic, nu merg niciunde dar nici la biserică nu se duc. Nu, pentru că nu-i obiceiul. La sărbătorile mari viu cu drag și ascultă slujba cu evlavie din mijlocul mulțimii în care se pierd într'un plăcut anonim. Peste săptămână însă și în Duminică când știu că nu e nimeni de seamă lor, de vârsta lor la slujbă, nu ți-ar veni Doamne ferește! Li-e rușine de lume pur și simplu! Cum s'ar simți ei arătați cu mâna de ceilalți de seamă lor?

Și omul poate suporta orice postură afară de aceea a batjocurei și a snobismului în care ar cădea fatal dacă ar trece peste considerentele sociale.

Iată deci o mentalitate creiată în popor care trebuie înfrântă. Și să nu ne gândim că o vorbă-două spuse împotriva ar convinge pe conven-

ționaliștii noștri! Poți să-i vorbești oricât, el este convins de ceea ce-i spui dar până nu înțelegi cauza care-l ține departe de Sf. lăcaș nu-l poți aduce într'ânsul. Până nu-i aducem împreună cu dânsul și pe cei ce dacă l-ar vedea singur l-ar zeflemisi, n'am făcut nimic.

La praznicile mari îi avem pe toți în biserică căci atunci este obiceiul ca să vină. Cât începe rândul Duminecilor și al sărbătorilor celorlalte iar se golesc bisericile. Ce vom face atunci? Să așteptăm întoarcerea calendarului până la anu?

Nu! Vom crea noi momente spirituale! Duminecilor și sărbătorilor obișnuite le vom da amploarea praznicelor mari și prin pregătirea credincioșilor în prealabil le vom sustrage atenția dela convenționalisme, ci cuprinzându-i pe toți în coruri, în procesiuni și pelerinaje vom căuta să-i avem mereu împreună permanentizând momentele spirituale din viața credincioșilor noștri.

Căsătorii între neamuri

În viața pastorală întâlnim adeseori cazuri când tineri robiți de un imbold sentimental cad în greșala de a-și alege de multeori fete — contra voinței părinților — dintre acelea cu cari se înrudesesc în oarecare măsură. Ba sunt cazuri în cari chiar părinții stăruiesc din anumite motive de cele mai multeori materiale, să se căsătorească fiii lor cu fetele cu cari se înrudesesc. Și în cazul dintâi și în cel din urmă o astfel de hotărâre nu e bună și s'a dovedit chiar cu urmări dezaastroase atât pentru ei cât și pentru urmașii lor.

Este drept că în anumite cazuri se dă dispensă arhierescă pentru încheerea căsătoriei bisericești dintre anumite grade de rudenie de sânge sau de cuscrenie, dar păcatul rămâne în cărca acelor ce de multe ori nu văd mai departe de vârful nasului, cari din lumea mare nu-și găsesc o consoartă decât în cercul apropiat al neamurilor, de multe ori chiar apropiate.

Cercetând cu atenție înregistrările matriculare ale căsătoriilor încheiate în biserica de aici în decurs de 30 ani, cu uimire am observat, că dintre toate cele binecuvântate cu dispensă arhierescă aproape nici una nu-i în ființă, sau bărbatul sau femeia au răposat în decursul timpului, în câteva cazuri amândoi.

Nu este trănicie acolo unde interesul dictează înaintea legilor morale. Un caz tipic va fi interesant de cunoscut.

Pe la anul 1880 era într'un oraș — port la Dunăre un bogat comerciant român. Fiul acestuia dispărea de acasă cu verișoara sa primară originară din această parohie, ajung la Viena unde stău mai bine de un an de zile. Tinera naște acolo un băiat. Părinții la început amăriți la culme de acest gest al lor — erau decizi să nu-i mai primească, să nu mai știe de ei. Dar inima de părinte în cele din urmă a cedat dorului de a-i vedea și a-i ierta. Se reîntorc acasă, se căsătoresc cu dispensă arhierescă ordonându-li-se post de un an de zile. Se naște și al doilea copil. Dar binecuvântarea de sus nu întărește casele fiilor înrudiți în gradul al patrulea de sânge.

Urmările grave încep a se ivi. Fericirea în care trăiau era o amăgire. Într'o zi caldă de vară fiul cel mai tânăr al acestora elev de școala secundară în vrâstă de circa 12-13 ani se înneacă în Dunăre. Este scos din adânc și predat părinților acărora jale nu cunoștea margini. Cel mai mare — născut în Viena — se căsătorește dar după o lună e părăsit de soție, e mobilizat în războiul mondial iar în anul 1918 înainte de terminarea lui cade prizonier la Italiani și moare acolo în pământ străin. Între timp a fost murit și tatăl lor. Mama rămasă singură cu mari intervenții și cu mari cheltuieli îl desgroapă din Italia și-l aduce acasă. Cu pierderea soțului și a fiilor a început și ruina firmei de mare comerciant de odinioară. Azi nimic nu a mai rămas din vestita prăvălie românească de odinioară. Mai anii trecuți a plecat pe alte plaiuri și bătrâna, care a supraviețuit dezastrul unei familii și a unei bogății, regretând poate pe patul suferințelor atât greșala tinerețelor cât și belșugul în care a desmierdat-o soarta odinioară. — Căsătoriile dintre neamuri — este constatat și de știința medicală — dau naștere în foarte multe cazuri la nașteri de cretini, copii diformi sau idioți.

În vara anului 1918, fiind împărțit la un spital militar din Austria, se făceau ultimele asentări dintre oamenii ce mai erau neînrolați. Ceeace au povestit câțiva medici militari delegați la acele asentări întrece orice închipuire. Au găsit prin satele slovene de munte prin Carintia, Stiria nespuse de mulți cretini, gușați, diformi, toate poctaniile, îndoindu-se dacă sunt de origine omenească sau sunt feți de ai maimuțelor după teoria lui Darwin. Diformi de aceștia va fi văzut și marele Eminescu când a zis: nu vedeți că râsul vostru e în fiii voștri plâns.

Explicația acestui nespuse de mare număr de cretini a dat-o chiar un preot catolic ce păstora satele rute colibeale răsfirate prin munții Triolului. Lipsa de contact cu altă lume, greu-

tățile de comunicație îndeosebi în lungul timp al iernii fac ca conviețuirii nepermise să aibe loc între membri aceleiaș familii și între rudeniile cele mai apropiate.

De aproape două mii de ani ne sună mustra-re Botezătorului Ioan zisă lui Irod: nu ți se cade să ții pe muerea fratelui tău. (Marcu 6, 18). și cu toate acestea au fost cazuri — îndeosebi între intelectuali — cari au imitat gestul lui Irod. Nu e lucru frumos nici moral chiar necugetarea unora, cari rămâind văduvi iau de soție pe sora nevestei răposate. Prorocul Moisi în Levitic cap. 18 a dispus poporului izraelit regulile după cari să se țină ca să nu se pângărească spunându-le la sfârșit: tot celce va face ticăloșiile acestea se va stârpi din poporul său. (18, 29). Se mai petrec încă fapte neșite la iveală, de cari oamenii cu simț și cu frica lui Dumnezeu se îngrozesc, cum s'a îngrozit și apostolul Pavel vorbind de destrănare în cap. 5 dela I. Corinteni.

Sunt oameni cari nu să tem nici de Dumnezeu nici de oameni nu se rușinează (Luca 18, 2) ființe indobitocite cari nu se gândesc că într'o bună zi pot fi înghițiți de pământ cum a fost înghițit Datan și Aviron pe vremea lui Moisi (Ps. 105, 17).

Toate ne sunt îngăduite dar nu toate de folos (I. Cor. 6, 12) în cazurile arătate ordinea morală e răsturnată, în loc de binecuvântare, vine blăstămul care lasă vatra pustie, cum zice psalmistul:

Cei binecuvântați de Domnul vor moșteni pământul iar cei blăstâmați de el vor pieri. (Ps. 36, 22).

Pr. Nicolae Valeanu.

Cosmogonia biblică și teoriile științifice

(Continuare)

De Pr. I. Firca.

La Greci, după Hesiod, universul provine din *Xaos*, o masă întunecoasă în care toat elementele naturii se găsiu amestecate la un loc și în continuă luptă unele cu altele. Din acest haos au ieșit cerul (*Oûqanos*) și pământul (*Taia*), cari împreunându-se prin acțiunea altui principiu *Eros*, au produs o primă pereche de zei, *Erebos* (întunerecul primordial) și *Nyx* (noaptea), cari la rândul lor au produs eterul și lumina zilei. Tot din Uranos și Gheea a ieșit și oceanul (*Ouzanos*), adică marea ce înconjoară pământul și izvoarele, și din care, împreună cu soția lui

Ötzig s'au născut apoi după o altă legendă, toate lucrurile și toți zeii.¹⁾

În mitologia *Eddelor*, lumea a ieșit din corpul gigantului *Ymir* (Ymer.) Vaca uriașă *Audhumbla*, care hrănea pe *Ymir*, lingând pietri cu sare și brumă albă, a dat naștere către seară părului de om, în a doua zi capului de om, iar în a treia zi unui om întreg, voinic și frumos. Acesta a luat de soție pe fata unui uriaș, care îi născu trei fii: pe *Odin*, *Vile* și *Ve*. *Odin* viitorul rege al zeilor și al oamenilor, ucise împreună cu frații săi pe gigantul *Ymir*, al cărui sânge înneacă pe toți ceilalți giganți, afară de unul singur. Din carnea uriașului alcătuiră pământul, în care tăiară albi să se scurgă sângele celui ucis, — râurile și mările. — Din oasele lui puse în șiraguri făcură munții, din dinții lui pietrele, din perii lui codrii, iar din craniul lui bolta cerului, punând la fiecare unghiu al acestuia câte un pitic pentru a-l susține, iar creerii lui îi împrăștiară în spațiu, formând norii. Soarele și luna i-au făcut, din doi copii de giganți iar cei dintâi oameni, *Aske* și *Emla*, din două bucăți de lemn.²⁾

Pretutindeni deci politeism și mitologie crasă, cu generații de zei și materie preexistentă nașterii lor, concepții *hilozoiste* și *emanaționiste* și mai ales o mulțime de bizarerii și ciudățeni, cari fac imposibilă aplicarea logică a principiului causalității în desfășurarea faptelor expuse atât de fantastic în cosmogoniile păgâne. Pe când în *Geneza* biblică, totul se desfășoară atât de simplu, atât de firesc și atât de logic: „La început a creat Dumnezeu cerul și pământul” fără ajutorul nimănui, fără materie preexistentă, fără vre-un ou cosmic echivoc și neînțeles ca apariție, fără a crea zei antropomorfi ori demiurghi, ci deadreptul cerul și pământul, adică universul întreg.

Această creație din nimic, (după cum a observat și *Eusebiu de Caesarea*) e o doctrină proprie numai Evreilor — adică Vechiului Testament — între toate popoarele și toate sistemele de gândire ale antichității.³⁾ Iar cuprinsul referatului biblic despre creație față de afirmațiile cosmogoniilor păgâne e întocmai ca adevărul real față de produsele imaginației.⁴⁾

4. Miturile babilonene și Biblia. Teoria împrumuturilor. La începutul veacului

1) Dr. V. Tarnavski, op. cit. p. 21; cf. Dr. I. Kiriac: „*Mitologie*”, Bucur. 1922, cap. *Crearea lumii*, p. 6.

2) După Eug. Bourreanu: „*Mitologia Eddelor*” (Scandinavă) Bucur. 1922, pp. 7-18; P. D. Chantepie de la Saussaye: „*Manuel d'Histoire des Religions*”, Paris 1921; Andreas Heusler: „*Die altgermanische Religion*” Lpz. 1923.

3) Euseb: *Praep. evang.* I. VII. c. XVIII P. G. t. XXI. ap. H. Pinard, loc. cit. col. 2068.

4) Cf. K. F. Keil: „*Biblischer Commentar über die Bücher Moscs's*”. I Band. Genesis und Exodus. 2-te Aufl. Lpz. 1866, p. 8.

nostru, în răsunătoarele lui conferințe „*Babel und Bibel*”, ținute în 1903, învățatul german *Friedrich Delitzsch* căuta să acrediteze părerea că există totuși afinitate, dacă nu între expunerea biblică despre creațiune și concepțiile altor popoare vechi, cel puțin între cea dintâi și *miturile babilonene* despre facerea lumii, încercând să demonstreze cu lux de amănunte atât inferioritatea caracterului moral al monoteismului iudaic, cât și mai ales asemănările mergând până la identitate între cultura și felul de a privi lumea al tuturor popoarelor semite.⁵⁾

Exagerarea acestor afirmații ale lui *Delitzsch* de „strânsă legătură”, ori și ale altui savant, *Zimmern* de „o influență intensă și multiplă”⁶⁾ a miturilor din Mesopotamia asupra *Genezei* biblice va reieși din expunerea celor dintâi și compararea lor cu cea din urmă.

Au ajuns până la noi trei variante ale cosmogoniei babilonice:

a) Versiunea lui *Berosus*, un preot al zeului *Bel* (cca 300 a chr.) păstrată prin *Eusebiu de Caesarea* într'un fragment de mai târziu al lui *Sincellus* și după care la început existau zeii și haosul, o materie fluidă și întunecată, din care s'au produs spontan diterite jivini monstruoase. Haosul era stăpânit de un principiu feminin, *Omorca*, nume identic poate cu babilonicul *ti-antu-liamat*. Zeul *Bel* (în versiune cuneiformă *Marduk*) începând lupta cu acest haos, despica pe *Omorca* în două părți, tăcând dintr'una pământul și din cealaltă cerul. Animalele haotice pier și ele, prin această intervenție a lui *Bel* (principiul luminii), din al cărui sânge amestecat cu pământ un zeu formă pe oameni și animalele și în sfârșit *Bel* însuși făcu stelele, soarele, luna și cele cinci planete,⁷⁾ atât de importante în astrologia haldaică.

5) După *Delitzsch* e nepotrivit a fi socotite ca inspirate cărțile Vechiului Testament, cari nu sunt altceva decât literatură iudaică, cu poeme erotice (Cânt. Cântărilor), cu blasfemii la adresa cerului (cartea Iov) (cf. „*Zweiter Vortrag über Babel und Bibel*” Stuttgart 1903, p. 18) și pe deasupra fără idei sau conținut original. Așa legiurile mozaice nu sunt un unicum în antichitate, legea lui *Manu* și mai ales a lui *Hammurabi*, fiind dovezi pentru aceasta. (ibid. pp. 22-28). Legea lui *Hammurabi* i-a fost dată acestuia de zeul soarelui, ca și a lui *Moisi* de *Iahvé*; (p. 25.) coloane de foc și fum au arătat nu numai calea poporului ales în pustie, dar și lui *Asarhaddon* regele Asiriei. (pp. 16-17.) zeii babiloneni și asirieni vorbesc muritorilor cași *Iahvé* profeților lui *Israel*, toți fiind concepuți la fel de antropomorfic. *Barbaria* în răsboae a asiro-chaldeenilor nu ar fi cu mult mai mare decât a Evreilor la ocuparea *Canaanului* (ibid. p. 30) Femeia în *Israel* avea o poziție cu totul inferioară; fetele nu aveau niciodată — ca băieții — nume din cari să respire mulțumirea față de Dumnezeu pentru nașterea lor; în *Babylon* situația era chiar mai bună. (pp. 32-33.) Monoteismul V. T. e apoi național și exclusivist cași cel *mohamedan* (p. 33) etc. etc.

Lăsam la o parte combaterea acestor îndrăznețe negațiuni, cari se pot reduce la una singură, aceea că V. T. nu e o carte inspirată, netemeinicia lor reieșind prin analogie din expunerea critică a adevăratelor raporturi dintre cosmogonia biblică și miturile babilonene.

6) Cf. Alb. Condamin, loc. cit. col. 338.

7) Cf. Dr. *Vasile Tarnavski*, *Geneza*, p. 23.

Despre prietenie

„Iubirea de frați să rămâie. Iubirea de streini să nu o uitați, că prin aceasta oarecari neștiind au primit oaspeți pe ingeri (Evrei 13, 1-2).

De atâtea ori și în atâtea chipuri se pune întrebarea: De ce oare există atâtea răutate, dușmănie, ură, răsbunare, egoism și mai presus de toate invidie între oameni? Parcă nu toți oamenii ar fi fiii aceluiși părinte și nu toți ar trebui să-și dea seama pentru faptele lor, înaintea supremului Judecător, Părintele și creatorul lumii văzute și nevăzute. Și doară Iisus Hristos a venit ca „Domn al păcii“ ca să nimicească puterea întunerecului, și să restabilească pacea între oameni și Dumnezeu.

Oamenii zilelor noastre, ai secolului mașinării-ilor și vitezei parcă au uitat acest adevăr fundamental. Fiecare aleargă cu pași repezi, în goană nebună: după lucruri deșarte, amăgitoare și peritoare, trecând cu considerațiunea față de semenul său, rudenia sa, prietenul său, fie chiar acesta și fratele său de sânge. În egoismul lor oamenii, aruncați în mrejele lumii acesteia trecătoare, uită așa de ușor, de binefacerile făcute de semenii lor, atunci când erau în strâmtoare. De dragul îmbogățirii, de dragul arginților ca și altădată Iuda, oamenii lovesc fără remușcare pe oricine s'ar ivi în calea lor, fie acesta prieten, chiar și frate; uitând că Fiul Omului n'avea nici capul unde să și-l plece.

Astăzi prietenie nu există decât numai atâtea timp, cât există interes și câștig, cât mai mult, mai avantajos și mai ușor de ajuns la el. E o groaznică primejdie pentru suflet, când el nu se gândește asupra-și cu luare aminte. Fericirea în lume nu stă în bogăție, în risipă și desfătări, care sunt trecătoare, ci în împlinirea datoriilor către Dumnezeu, către aproapele și către sine însuși și într'un trai creștinesc. Fericirea veșnică constă în câștigarea împărțirii cerului.

Acest adevăr oamenii l'au uitat, căci prietenul odată ajuns să-și îplinească ținta finală — interesul urmărit și realizat ușor — prietenul pe care și-l credeai mai devotat, mai sincer și mai aproape de tine, caută și luptă din rășputeri și pe orice cale și mijloc să izbească fără nici o milă, în binefăcătorul său, să calce în picioare acea legătură frățească avută cu aproapele sau.

Unde sunt cuvintele lui Iisus Hristos: „Să vă iubiți unul pe altul, după cum eu v'am iubit pe voi? Mai mare dragoste nu poate fi decât ca cineva viața să și-o dea pentru prieteni“ (ev. Ioan). Ziarele zilnic ne raportează pe pagini întregi dramele petrecute în diferite colțuri ale Țării și ale lumii din cauza prietenilor ticăloși, lipsiți

de cel mai elementar bun simț. Prietenia de astăzi! Ce ticăloasă și înșelătoare este! Se dau cuvinte de onoare, se fac promisiuni de credință, de ajutorare în caz de nevoie, ca apoi acel cuvânt sfânt dat de mai multe ori, chiar și sub formă de jurământ, să fie călcat și terfelit în picioare, ajungând un cuvânt banal de tot. Este destul ca unul dintre prieteni să piardă baza fundamentală a prieteniei — încrederea — ca apoi să nu rămână din legătura sfântă de mai înainte decât o simplă legătură, care la cea dintâiu ocaziune să se destrame și ea.

Și când ne gândim, că viața noastră cât e de plină de minciuni, să nu ne mirăm, că oamenii și-au pierdut tot mai mult încrederea unii în alții și pentru ce cuvântul nu mai este astăzi sfânt. O minciună distruge mai întotdeauna cea mai caldă prietenie, sau cea mai fericită prietenie.

Dela lume nici când nu vei culege altceva decât suferință și iar suferință.

Vremea trece tot mereu, iar viața e foarte nehotărâtă. În orice moment al vieții, noi trebuie să nizuim spre perfecțiune, adică spre împărăția lui Dumnezeu. Intreaga noastră viață trebuie să stea sub acest steag. Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea și toate celelalte se vor adăuga vouă. Fără credință, nu e nici înaintare, nici bine. Mai înainte de toate să ne gândim la ceea ce nu are stășit niciodată. Să căutăm să fim vrednici de ea, atunci când vom fi chemați la Cel de sus, pentru a ne putea bucura de: „Lucruri care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit și la inima omului nu s'au suit, și pe care le-a pregătit Domnul, celor ce-l iubesc“ (I Corint. 2₉).

Gheorghe Dalea.

Pe - acest pământ

*Atâta am:
Biserica
Și sufletu'mi
Trăește'n ea.*

*Lăsați-mă
Să'l caut și eu,
In Psalmi aleși
Pe Dumnezeu.*

*Cu rugăciuni
Și prin cântări,
Sub candelă
Și lumânări.*

*Scripturile
Să le înțeleg
Și spicele
Să le culeg.*

*Iar duhul sfânt
Să'mi dea puteri
Din inimă
Să strig la ceri:*

*Părinte sfânt!
Biserica —
Atâta am
Pe-acest pământ.*

G. B.

Bibliografie.

Prof. Dr. CORNELIU I. SÂRBU

Credința și însemnătatea ei morală la Fericitul Augustin*Sibiu 1941, 17 pag.*

Ne-a făcut o deosebită bucurie de anul nou, studiul D-lui Prof. Dr. Corneliu I. Sârbu, cu titlul de mai sus, care apare numai la câteva zile după promovarea sa, ca doctor în Teologie, al Facultății cernăuțene — temporar refugiată în Suceava lui Ștefan cel Mare și Sfânt.

Studiul, extras din „Revista Teologică” Nr. 1-2 Ianuarie - Februarie 1941, mic ca extensiune, expune clar, științific, problema credinței creștine, aprofundată în operele Fericitului Augustin, pe care autorul studiului, le consultă în original — după Migne.

Actualitatea problemei „fenomenului credinței” este evidentă — după cum constată autorul — mai ales, de când filosofi acordă cea mai mare importanță teoriilor cunoașterii. Credința creștină preocupă nu numai psihologia religiei — care-și face o problemă de căpătâiu din cercetarea naturii și structurii intime a credinței — ci preocupă, în egală măsură, și psihologia profană.

În cercetarea acestei probleme Fericitul Augustin este, fără îndoială, o mare autoritate, căci el „a tratat în sensul cel mai adânc esența filosofică a moralității, precum și sămburele moralei supranaturale și realizarea psihologică și ascetică a idealului moral” (Mausbach). Cugetările Fericitului Augustin, constituie un valoros izvor de documentare științifică și pentru noi ortodoxii, exceptând binecunoscutele lui eterodoxii (predestinația absolută și monergismul).

În lumina acestor constatări, studiul D-lui Sârbu — care culege din vasta operă a Fericitului Augustin, cugetările sale asupra problemei alese și le sistematizează — își lămurește deplin importanța și-și justifică apariția.

Autorul cercetează, mai departe, definiția, împărțirea și obiectul (material, formal și final) virtuții în general și apoi, noțiunea, esența și cuprinsul credinței în special, așa cum se reflectă ele în scrierile morale de Fericitul Augustin.

Autorul subliniază concordanța formulărilor Fericitului Augustin în această materie, cu rezultatele recente ale psihologiei religiei. Iar psihologilor unilaterali — intelectualiști, empiriști și voluntariști — Fericitul Augustin le opune cu-

getarea sa asupra procesului psihologic al credinței care „angrenează toate facultățile sufletești prevalând în special voința și rațiunea” (credința este primirea adevărului prin rațiune și conștiință).

Analizând importanța morală a credinței în concepția augustiniană, autorul remarcă elementul nou, pe care-l introduce Fericitul Augustin alături de rațiune, în cunoașterea și progresul moral: autoritatea — autoritatea Dumnezeiească — (credința aducând cu sine necurmata conștiință a prezenței lui Dumnezeu, înaltă și intensifică conștiințiozitatea și seriozitatea luptei morale...).

Această concepție augustiniană servește un admirabil corectiv speculațiilor filosofice, care găsesc în rațiune exclusiv, izvorul de cunoaștere și realizare a idealului suprem moral.

Broșura — al cărei conținut l-am expus în linii generale — vă este pregătirea temeinică în știința noastră teologică și anticipă posibilitățile de scriitor ale tânărului Doctor în teologie, care intră astfel, în emulația tinerilor teologi dela Sibiu, devenit cel mai productiv centru științific teologic dela noi.

Marcu Bănescu.

STIRI

† **Preotul Gheorghe Briă** din Ruginosu a înecat din viață Joi, în 6 Februarie a. c. În mormântarea s'a făcut Sâmbătă în 8 Februarie de un sobor de preoți în frunte cu admin. protopopesc Isaia Suru, pr. Gheorghe Cornean Zăguzeni și Remus Olariu din Păisaca.

Dumnezeu să odihnească în pace pe adormitul robul Său.

O inițiativă umană a luat un inimos portughez. Anume, a făcut un apel pentru ajutorarea copiilor francezi. Societăți de Cruce Roșie din toată lumea, chiar și din America au aderat cu însuflețire la apelul lansat. Deci, ajutoarele se vor aduna în Portugalia pentru ajutorarea aceluia care nu sunt vinovați cu nimic de teribilul măcel din Europa.

Informăm On. Oficii parohiale că comenzile făcute la „**Librăria Diecezană**” vor fi executate cu întârziere deoarece nu se primesc colete la poștă.

LIBRĂRIA DIECEZANĂ
Caransebeș.

Concurs

In baza ordinului Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 5573 B 1940, din 9 Noembrie 1940, consiliul parohial ort. rom. din Mercina, jud. Caraș, publică concurs din nou, pentru ocuparea postului de paroh la parohia *I-a de clasa I-a* din **Mercina**, protopresbiteratul Oraviței, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare in „Foaia Diecezană“.

I. Beneficii.

1. Sesiunea parohială, constătătoare din 38 jug. arător și anume: 8 jug. „Peste Mercina“; 8 jug. „Cerețea lungă“; 3 jug. livadă „Ala Orzii“; 1 jug. livadă „In Doban“; 3 jug. „Pe Gai“; 6 jug. „Cerețea scurtă“; 4 jug. Drumul Oraviții „(la Surupină)“; 4 jug. livadă „Traunici“; 1/2 jug. grădina în izlaz; 1/2 jug. plaț la margine de sat.

2. Stola uzitată.

3. Locuință în Casa Națională bisericească și anume: două camere în curte jos și sus una; una bucătărie; una cămară; un pod; pivnița de sub această locuință; 400 stjp. plaț în continuarea curții și un ochi de hambar.

4. Birul uzitat.

5. Retribuțiile dela stat.

II. Indatoriri.

1. Toate impozitele, impreunate cu aceste beneficii cad în sarcina preotului.

Doritorii de a ocupa acest post, vor înainta cererea, adresată Consiliului parohial din Mercina, prin Prea On. Oficiu Protopresbiteral din Oravița și se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare, în biserica din Mercina, pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie, însă nicidecum în ziua alegerii.

Recurenții vor avea și încuviințarea prealabilă a Prea Sfințitului Domn Episcop Diecezan.

Mercina, din ședința consiliului parohial ținută la 7 Decembrie 1940.

Eugen Popovicu, m. p.
paroh. președ. cons. paroh.

Ioan Sculici, m. p.
notar.

În conțelegere cu oficiul protopesc.

3-3

Virgil Musta.
protopop.

Consiliul parohial ort. rom. din Cacova, protopresbiteratul Oraviței, publică concurs pentru ocuparea parohiei *I-a de clasa II-a* cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

I. Beneficii.

1. Sesiunea parohială în estindere de 32 jug.

2. Intravilan parohial de 600 stjp. pe care se găsesc supraedificatele proprii ale văduvei preotese Iuliana Balan (în litigiu).

3. Stola uzitată.

4. Neînd casă parohială, alesul se va îngriji singur de locuință.

II. Indatoriri.

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică și sărbătoare și a catehiza în școala primară fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului.

Cei ce doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea cvalificațiunea recerută pentru parohii de clasa II-a, precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile, adresate consiliului parohial ort. rom. din Cacova, prin Prea On. Oficiu Protopesc al Oraviței.

Reflectanții se vor prezenta, cu prealabila încuviințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Cacova, din ședința consiliului parohial ținută la 6 Decembrie 1940.

Președinte:

Pr. Ilie Hergan.

Secretar:

Inv. Ioan Ochian.

În conțelegere cu oficiul protopesc.

Virgil Musta.
protopop.

Nr. 6395 B. ex. 1940.

Acest concurs se aprobă și se publică cu aceea — că în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii și în baza decisului consistorial ddo 3 Martie 1914 și respective 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B, ridicat și la valoare de concluz sinodal cu concluzul Nr. protoc. 33 ex 1914, precum și avându-se în vedere decisiunea Consistorului mitropolitan Nr. 358/1928 din 13 Noembrie 1929 — se enunță obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte integrantă și legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din ședința Consiliului eparhial ținută în 19 Decembrie 1940.

3-3

Episcopul: † VASILE

Instrucțiuni de apărare pasivă

Privitoare la amenajarea adăposturilor.

Fiecare proprietar va începe de îndată amenajarea adăposturilor recensate.

Se atrage atenția că prin amenajarea subsolurilor și pivnițelor ca adăposturi, nu se înțelege golirea lucrurilor necesare gospodăriei, aprovizionările de iarnă pe care proprietarii și le-ar fi făcut, etc., ci numai asigurarea că ele îndeplinesc condițiunile unei perfecte adăpostiri, se alege în subsol sau pivnițe o cameră sau mai multe, cari să aibă asigurate câte două eșiri, sau cel puțin o ușă și o fereastră.

Se vor astupa ferestrele pivniței sau subsolul ales ca adăpost cu saci sau cutii umplute cu nisip.

Se vor așeza din vreme în aceste încăperi 1-2 târnăcoape, 2-3 casmale, pentru deschiderea unei eșiri în cazul prăbușirii imobilului.

Vor exista în permanență în aceste încăperi o lampă sau un felinar un vas cu apă și scaunele necesare pentru persoanele care se vor adăposti.

Fiecare proprietar sau șefi de imobil trebuie să cunoască numărul telefonului și adresa postului de prim ajutor cel mai apropiat.

Se va procura de fiecare familie 1-2 pachete de pansamente și desinfectantele necesare.

Toate adăposturile vor fi marcate cu indicatoare, unde se va ține și numărul persoanelor ce încap.

La amenajarea și dotarea adăposturilor în pivniță se va avea în vedere cu severitate îndeplinirea condițiilor de intrare și eșire lesnicioase, buna aerisire, lumină și curățenie.

Aceste operațiuni se vor executa până la 20 Februarie dată când trebuie ca toate adăposturile să fie amenajate și dotate.

Dela această dată va începe controlul de o comisiune compusă din delegatul comandamentului A. A. T., un delegat al primăriei, un delegat al Poliției locale și Comandantul Pompierilor.

În ce privește tranșeele familiare se va fixa locul pentru fiecare tranșee în parte de către Șeful de apărare pasivă a orașului.

Convocare

Domnii acționari ai „Primei Casse de Păstrare din Caransebeș” societate pe acții în Lichidare” sunt invitați la

Adunarea generală extraordinară

care se va ține în Caransebeș, la 20 Februarie 1941 la orele 12 a. m. în localitățile institutului strada Episcop Popasu Nr. 19.

Ordinea zilei:

1. Alegerea a doi acționari pentru autentificarea procesului verbal.

2. Alegerea lichidatorilor.

Caransebeș, la 3 Februarie 1941.

Lichidatori.

N. B. Conform art. 28 din statutele institutului: „acționarii cari vreau să ia parte la Adunarea generală trebuie să depună acțiunile lor cu 5 zile înainte de întrunire la casa societății”.

Medic univ.

Doctor V. Ionescu

Boli interne, copii, venerice, sifilis, Röntgen, raze ultra-scurte, ultra-violete,

Oglinda 100 Lei

CONSULT: 8—11 dim., 3—7 p. m.

Strada Traian Doda 20 — Caransebeș.

Redactor responsabil: NICOLAE CORNEAN, consilier eparhial.

PRIMĂRIA ORAȘULUI CARANSEBEȘ.

Nr. 617 adm. 1941.

Publicațiune

În conformitate cu dispozițiunile Art. 61 din Codul Funcționarilor Publici, publicăm vacanța postului de secretar comunal la această primărie.

Postul de secretar șef de birou clasa I este încadrat în grupa și tipul de salarizare A-9 Nr. 29.

Condițiunile de admisibilitate pentru numire sunt cele prevăzute la art. 3, 57 și 58 din Codul Funcționarilor Publici și art. 132 din legea administrativă.

Candidații, odată cu cererea, vor depune toate actele doveditoare a îndeplinirii condițiilor de admisibilitate generale și speciale cerute de lege.

Cei care ocupă în prezent vre-o funcție publică își vor înainta cererea și actele prin autoritatea respectivă.

Cererile se primesc până în ziua de 28 Februarie 1941.

Caransebeș, 4 Februarie 1941.

Primar:

Dr. Rădulescu.

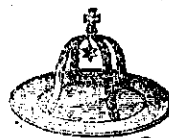
p. Secretar:

Dr. N. Domăniianșu.

Librăria „Diecezană” Caransebeș

oferă spre vânzare din bogatul său magazin de

O biecte bisericesti

potire, cruci, cruci portative pentru molitfelnice, policandre, cădelnițe, clopoței, sfeșnice, căldărușe, cutii pentru sfântul mir, discuri, stelute etc.

Toate aceste obiecte sunt livrate de cele mai renumite fabrici, fiind produse de măestri specialiști în stil bizantin.